

Sliktā
sieviete

MONIKA
ZĪLE

Vīrietis
vēsai vasarai

821.174-31
Zi 470

Vitas Lēnertes vāka dizains

Vāka noformējumā izmantoti attēli no www.AdobeStock.com.

Monika Zīle

SLIKTĀ SIEVIETE. VĪRIETIS VĒSAI VASARAI

Apgāda vadītāja *Vija Kilbloka*
Projekta vadītāja *Bārbala Simsons*
Mākslinieciskā redaktore *Inguna Kļava Švanka*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra ielā 6,
Rīgā, LV-1010. Red. nr. L-4483.
Booksfactory

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā.

© Monika Zīle, 2003, 2013

© Izdevums, mākslinieciskais noformējums, Apgāds Zvaigzne ABC, 2024
ISBN 978-9934-32-529-8

Sliktā
sieviete

2002. gada... augusts; otrdiena

Redzu kustamies viņas lūpas, bet skaņa manu dzirdi nerasniedz, kaut abas sēžam vienā telpā un mūs šķir tikai pusapaļā galda laukums. Pēkšņi esmu kļuvusi kurla. Nē, drīzāk apstulbusi vai gandrīz paralizēta no atskārsmes, ka piepildījies neticamais. Bet tas ir noticis – Malvīne Jasinska atrodas tepat līdzās. Sēž man pretī, tuvāk par rokas stiepienu. Cik simtus, varbūt pat tūkstošus reižu iztēlē esmu ar nagiem atstājusi asiņainas sliedes uz viņas viegli izspīlētajiem, joprojām pārsteidzoši gludajiem vaigu kauliem, sītusi pa lepnīgi atmesto galvu un gabalos saraustījusi pakausī eleganti iesēdināto matu smago mezglu...

Nu es varētu šīs alkas daļēji piepildīt. Pat kaut ko vairāk. Ja zibenīgi satvertu nazi un, pirms Juzefa atpomp mesties saimniecei palīgā, triektu pāri galdam... Tieši blūzes izgriezumā, kur trauslo kakla bedrītes vietu iezīmē smalkā ķēdītē drebošs zelta kulons ar zilganu dzirksti. Bet man trūkst pieredzes – vēl ne reizes neesmu kādai dzīvai radībai dūrusi. Turklāt saprotu, ka šāda veida atriebībai piemīt bērnišķīgums. Tāpēc pacietīšos. Ļoti ilgi lolota šī izdevība un pārāk necerēti iegūta, lai lielo dārgumu izšķiestu niekos. Tagad man pavērusies iespēja no viņas pieprasīt visaugstāko samaksu. Es atradīšu veidu, kā viņu pazudināt. Lēnām, bet nenovēršami un neatgriezeniski. Ar baudu!

Jā, apzinos šīs vēlmes drausmīgo grēcīgumu un esmu gatava ellei. Jo diezin vai tur paredzētās mocības ir briesmīgākas par tām, kuras man sagādājusi dzīve.

Taču valdīties nav viegli, un es piespiežu sevi pētīt kullona akmentiņu. Droši vien briljants. Lētas rotas un Malvīne

Jasinska nav savienojami jēdzieni, atceros presē lasīto. Kur un kad tas bija publicēts? Domām šādā lietišķas apceres gultnē ieritot, man it kā atkrīt vaļā ausis un es sadzirdu viņas mierinoši vēlīgo, glāsmaini pazemo balsi:

– No Dieva puses, tikai lieki nesasprindzinieties, Regīn. Ja kas, jums allaž pa ķērienam būs Juzefa. Viņa, gribētos sacīt, par manām lietām dažkārt ir lielākā skaidrībā nekā es pati.

– Tādas runas... No tiesas vēl lepna palikšu, – virēja murmina, spēji nosarkusi kā uzslavas pārsteigta skolniece.

Pēkšņais samulsums tikai pastiprina Juzefas izrunā Latvijas austrumpuses pieskaņu. Par to nav jābrīnās. Jasinska nelaiž garām izdevību pasvītrot, ka viņas dzimta sakņojas starp Ludzu un Rēzekni, tāpēc pati augstu vērtē savus novadniekus. Un Juzefa ir vēl viens apliecinājums Toma sacītajam, ka latgaliskā izcelsme nozīmē lielu priekšrocību, iekārtojoties darbā pie Jasinskas. Iespējams, esmu pieķļuvusi viņai tik tuvu, pateicoties vienīgi savām Domopoles saknēm. Lai gan bez Toma nekas tamlīdzīgs nenotiktu. Pat nezinu, kā viņu atalgot.

Teiciens par cilvēku, kas pēkšņi krīt no gaisa, šajā gadījumā uz Tomu attiecināms precīzi. Esmu gatava zvērēt: todien pie lasītavas galda Rīgas centra bibliotēkā, kur mēdzu pētīt avīzēs publicētos darba piedāvājumus, sēdēju viena pati un telpa bija tukša, kad pēkšņi atskanēja uzruna:

– Nu, Regīn, kā ir? Atradās kas piemērots?

Ja viņš nepasmaidījis, atsedzot īpatnēji izliektos acu zobus, bārdainajā jaunajā vīrietī būtu grūti ātrumā sazīmēt kādreizējo Arta dzīvokļa pušelnieku. Tiesa, ilgi nebijām tikušies un šis laiks strādājis Toma Aizkalna labā – par to liecināja elegantā žakete, nagu pulējums un pat korpju auklas.

– Apskaties šo. – Ignorēdams sveicināšanas likumu, Toms man sniedza uz pusēm salocītu papīra loksni. – Do-

māju, varbūt tevi interesēs. Izdrukāju no šārīta radiosludinājuma.

“Firmai *Jasinskas nams* vajadzīgs darbinieks (-ce) ar vienādi teicamu latviešu un krievu valodas prasmi,” izlasīju pie sevis. Un vēl divreiz, pirms uzdot jautājumu, vai viņš tagad nodarbojas ar personāla atlasī. Toms atbildēja, skatīdamies tieši acīs:

– Ar Malvīnes Jasinskas uzņēmumu man nav nekāda sakara. Es, Regīn, strādāju valsts drošības struktūrā, kas izmeklē starptautiskus noziegumus.

– Interpolā?

– Uz to pusi, - tas skanēja jau izvairīgāk. - Vizītkarti, atvaino, pasniegšu citreiz. Varbūt, ja augstākā priekšniecība ļaus. Bet kā tev klājas, vispār un šobrīd?

Jautājums saturēja pieklājības nodevu. Ja nevajadzēja īpašu viedumu, lai mani sazīmētu veiksmes piemirsto.

– Tu mani izsekoji?

– Daļēji. – Viņš atkal parādīja savus ilknīšus, ko Silvija bija nosaukusi par uzbudinošiem, – manai draudzenei, šķiet, Toms gluži labi patika. – Zināju, ka tu šurp piestaigā. Jāparunājas. Vai nepārcelsimies uz krodziņu otrpus ielai?

Tur virmoja picu kraukšķīgās mīklas, garšvielu un ceptu dārzenu aromāts, kairinot manu izbadināto kuņģi. Bet Toms pasūtīja vien negāzētu minerālūdeni, un šis dzēriens mūsu sarunai piestāvēja – tik savāda, negaidīta un nopietna tā bija.

– Kad mūsu kantorī dzima interese par Jasinskas kundzi, – viņš iesāka, – tūdaļ atcerējos tevi. Arti, protams, tāpat. Jūs ļoti labi saderējāt un... Nuja. Gan jau tev, Regīn, joprojām kabatā svilst spožajai Malvīnei piestādāms rēķins. Bet varbūt maldos?

– Nē.

– Tad mūsu intereses saskan. – Toms aizsmēķēja un atkal cieši satvēra manu skatienu. – Teiksim, ja tev izdotos iekarot Jasinskas uzticību...

– Smejies?... Kādā veidā? Turklāt es viņu ienīstu. Jā. Ienīs–tu! – Jutu vaigos saskrienam uguni.

– Protams, tev ir tiesības pasniegt mums kurvīti, – viņš nomierinot smaidīdams paglaudīja manus pirkstus. – Kā mēdz teikt, zārks nepaliks tukšs. Bet tu esi ideāla kandidāte šim uzdevumam. Zini, Malvīne dievina Latgales meitas. Un ideāla arī tava izdevība... Diemžēl nav laika gariem prātojumiem. Ko teiksi?

– Man vajadzēs parakstīt kādu papīru?

– Tas, Regīn, ir padomju spiegu filmu variants. – Toms izstaroja brālīgu maigumu. – Mēs ķīnišu čekistu metodes nelietojam. Tava mutiskā jāvārda pilnīgi pietiek. Ja esi ar mieru, nekavēsim pagastu – aši sataisi CV un tecīņiem vien uz Jasinskas biroju! Kamēr konkurenti nav saspītojuši.

– Domā, ir izredzes?

– Zini galveno priekšnoteikumu tiem, kuri vēlas laimēt loterijā? Jānopērk biļete. Mēģināts nav zaudēts. Tad skatīsimies.

Mana ilggadējā virēja – tā pirmīt par Juzefu sacīja Jasinska. Un tagad, trijātā pie galda sēžot, apstākļi, ka muižas dzīvojamā nama iepazīšanu mēs sākām virtuvē, iegūst pavisam citu jēgu: mani te atrādīja Juzefai, nevis otrādi. Nu, skaidrs. Lai gan kopš šīrīta skaitos uzņēmuma *Jasinskas nams* īpašnieces asistente, tātad viens no viņas labās rokas pirkstiem, istā Malvīnes uzticības persona ir un paliks druknais ķēķa meitietis. Muižas pārzine.

Bet virējas tituls Juzefai piestāv vislabāk. Tiesa, pirmoreiz savos trīsdesmit divos gados redzu dzīvu virēju, taču literatūrā aizgūto priekšstatu lauskas apstiprina tieši tādas būtnes tēlu: neliels augums ar kupliem gurniem un apjomīgām krūtīm bez vidukļa un kakla, un tieši uz tuklajiem pleciem notupināta galva. Ja viņa nomestos knūpus, atliktu mugurai uzsviest apaļu katla vāku un bruņurupucis gatavs! Mazās, tumšās ačeles kā eļļā izmērcētas rozīnes tikai pastiprina šo līdzību.

– Šodien ir jau vēls, – Malvīne saka, ar sudraba nazi nesteidzīgi mizodama apelsīnu. – Studiju apskatīsim citreiz, labi?

– Kā ta, – Juzefa bez ceremonijām atsaucas manā vietā. – Septembrī. Kad beigsies remonts un atgriezīsies treneri. Un ko īsti tur rādīt? – Viņa nicīgi parausta plecus.

– Tomēr! – Jasinska ar naža apaļo spalvu divreiz piesit galdam, teikto uzsverot bez balss pacelšanas. – Regīnai jābūt lietas kursā par visu, kas šeit notiek.

Vēl nesaprotu, no kurienes un kādā sakarā starp viņām it kā iegailējusies domstarpība. Maz ticams, ka manā klātbūtnē abas tagad gandrīz bez aplinkiem iztirzātu tieši to Jasinskas studijas noziedzīgo rūpalu, par kuru runāja Toms. Taču sirds palecas. Aiz izbīļa vai pēkšņas apjautas, cik nopietnā un bīstamā pasākumā esmu iesaistījies.

– Vai tikai Regīna jau nenožēlo, ka salīgusi šo darbiņu? – Juzefa vaicā, nespēdama iedomāties, cik precīzi man trāpījis viņas rotaļīgais jautājums.

– Nē taču. Nekādā ziņā! – atsaucos.

Laikam pārāk dedzīgi, jo abas sievietes pārmij skatienus, kuru nozīme man sveša. Iespējams, esmu iekritusi kaut kādās viltīgi izliktās lamatās. Bet atpakaļceļa tik un tā nav, un šis secinājums liek man turpināt jau gluži mierīgi:

– Rīt pusdeviņos būšu klāt.

– Kur jūs Rīgā dzīvojat, Regīn? – Jasinska vaicā, zodu atbalstījusi savīto pirkstu mezglā.

Tā ir viņas visiecienītākā poza, kas neskaitāmas reizes redzēta avižu un žurnālu fotogrāfijās, - šķiet, neviens pasākums nenotiek bez šīs sievietes klātbūtnes. Bet jautājums ir mulsiņš savā vienkāršībā: vai nu esmu apsēsta ar izlikto slazdu meklēšanu, vai arī Jasinska nemaz nav ielūkojusies manā CV, kur viss taču smalki norādīts. Biju pat iztēlojusies, cik rūpīgi viņas uzdevumā kāds pārbauda manu biogrāfiju, un bažījos. Protams, visvairāk Montas dēļ. Bērns allaž ir visneaizsargātākais posms pieaugušo samezgloto attiecību ķēdē.

– Īrēju istabu un virtuvi Norietņu ielā, – saku un redzu Juzefu paraustām plecus. Šī virējas kustība acīmredzot ir iemesls, lai Jasinskas skatiens mudinātu mani izteikties plašāk: – Skaitās Rīgas centrs. Pie Lielajiem kapiem.

– Bet tur taču vairs neglabā? – Juzefa bažīgi sarosās.

– Jā. Liekas, jau vismaz gadus trīsdesmit. – Man pašai tas nekad nav šķitis svarīgi. – Pat krusti tikai retumis saglabājušies.

– Laura, – tā meitene, kura šeit strādāja pirms jums, – bieži nakšņoja piebūvē. Tur ir divas istabas, atsevišķa ieeja un visas ērtības. Taču drīz atbrauks mans brālis. Diemžēl pavasarī viņš guva smagu traumu un tagad pārvietojas invalīdu ratos. Piebūves zemais lievenis dos Kazekam zināmu kustēšanās brīvību, – Jasinska it kā taisnojas. – Varbūt ar laiku jums kaut ko izbrīvēsīm studijas ēkā.

Liekas, virējai šāds pavērsiens nav pa prātam, jo man veltītais melno acu mirklis ir vērtējoši bažīgs. Bet varbūt neļaiņns. To apstiprina piebilde:

– Necik tāls ceļš līdz Rīgai nav, un sava gulta paliek sava.

Nu jau brīnos, kāpēc Toms pat ar pušplēstu vārdu man nepieminēja Juzefu. Viņas ietekmi laikam nav uzoduši arī manīgie reportieri, kas bieži luncinās gar Jasinsku. Kā tā? Jo, izskatās, virējai nereti pieder lemjošā balss, kam izrīkot un pavēlēt radusī Jasinska pakļaujas bez ierunām.

Tas tik būtu kūlenis, ja izrādītos – Malvīne ir tikai acu apmānam uzkrāsota fasāde, bet galveno lomu noziedzīgajā aprītē spēlē Juzefa! Žēl, ka nedrīkstu pati uzmeklēt Tomu, lai steidzīgi dalītos iespējamajā atklājumā. Ļoti gribētu to pārrunāt, kamēr sajūta tik atkailināti sveloša.

– Viņa ne acu galā necieš mūsu studijas ēku, Regīn, – Jasinska bilst ar smīnu. – Tā ir – atzīsties, Juzefka!

– Taisnība, man riebjas. – Virēja, abiem dubultzodiem maigi trīcot, loka īsās, cietās sprogās sačirkāto galvu. – To betona kasti var beserēt, krāsot un importa tapetes līmēt,

bet kroņa mājas smaka tur vienalga lien ārā no visām šķirbām. Liels grēks savu cilvēku tādā vietā mitināt.

– Tu dzirdējies! Ko, Regīn? – Jasinskas zaļganās, nedaudz izvelbtās acis ieplešas mākslotā izbrīnā. – Izrādās, Juzefa jau paņēmusi tevi aizgādņībā. Bet tas nozīmē ļoti daudz... Apsveicu.

– Paldies.

Straujo pāreju uz īsāko uzrunu izliekos nepamanījusi, lai gan iekšēji saraujos. Tādas nu reiz ir Malvīnes Jasinskas, bijušās kroga deļotājas un slēptāku vai atklātāku skandālu galvenās varones, uzbrūkoši prastās manieres. Ar šo uzvedības stilu nāksies rēķināties. Taču viņa velti cer ieraudzīt mani atkūstam piedāvātās lētās tudraudzības saulītē.

– Pateicos jums, Juzefa. Arī par vakariņām, – saku drīzāk oficiāli nekā sirsnīgi.

Jasinskas skatienā kaut kas noplaiksnās, un viņa iekāsējas. It kā smieklus valdot. Mani pavadīt nāk abas. Juzefa paliek stāvam ārdurvīs kā elkdievības statujas strupulis. Malvīne, baltajām biksēm zīdīgi čaukstot, iet līdzī. Pagalmā zem lielajiem kokiem atstātais mans Reno Clio izskatās sīks un noņņurcis.

– Ar šādu zirdziņu pilsētā viegli parkoties, – Jasinska bilst atzinīgi. – Cik ilgi tu ar viņu jau brauc?

– Rudenī būs septiņi gadi. Laimēju loterijā.

– Ej nu? – Viņas palielā, izaicinošā mute savelkas neticīgā vaibstā. – Saki vienam!... Nudien, pirmo reizi satieku cilvēku, kurš izvilcis pilnu lozi. Izrādās, tāda iespēja tomēr pastāv.

– Jā.

Grūti izrunāt pat īsu zilbi, kad jāapstiprina veiksmē. Jo šī parādība un manas dzīves liklocis jau sen ir nesavienojami pat jēdzienos, kur nu vēl izpausmēs. Bet labāk lai Jasinska paliek pretējās domās. Līdz mirklim, kad pieprasīšu norēķinu par visu, ko viņas dēļ esmu izcietusi gados, kopš man pieder Clio. Jo pat šā perioda īsais nogrieznis, kuru

Arta mīlestība solījās izvērst brīnumā, ar Malvīnes Jasinskas svētību kļuvis par rūgtu atmiņu gremokli visam manam atlikušajam mūžam.

– Uz redzēšanos. – Man tomēr izdodas samocīts smaidiņš. – Līdz rītam, Jasinskas kundze.

– Atā!

Mājiens atkailina viņas roku gandrīz līdz plecam. Ar apaļiem piekariem rotātā zelta sprādze uzķeras dilba apaļumā kā izaicinošs kārdinājums asi pagriezt auto stūri un tepat, Clio riteņiem piepalīdzot, izpildīt manā sirdī vairākkārt uzrakstīto tiesas spriedumu šai briesmīgajai sievietei, kas nesodīta turpina kropļot likteņus. Nezinu, vai ilgi izturēšu Malvīnes Jasinskas tuvumu un vai man pietiks spēka viņai kalpot un noslēgtā darba līguma ietvaros pat izpalīdzēt, ja domās un asinīs nemitīgi mutuļo gluži pretējas tieksmes.

– Tu aizmirsi ieslēgt lukturus, Regīn, – cauri iesilstošā motora pukšķiem izlaužas viņas atgādinājums. – Laimīgu ceļu!

Lielie, pamatīgi kaltie vārti ir ciet. Lai tie atvērtos, jāizkāpj no auto un jāiet namiņā pie dežuranta. Pusmūža vīrs plankumotajā zemessarga ģērbā pētīgi lūkojas te mani, te caurlaides plastikāta kvadrātiņā. Droši vien salīdzina fotogrāfijā labi saredzamo zoda bedrīti ar oriģinālu. Jo citu īpašu pazīmju manā sejā nav. Ja neņem vērā, ka kreisā acs ir mazliet šaurāka.

Artis smējās, ka šis sīkais trūkums piešķirot manam laucinieckajam tiklumam tieši to artavu viltības, lai es kļūtu vīrietim interesanta. Tolaik biju sākusi lepoties ar savu mazo defektu. Tagad vairs ne. Sen vairs ne.

– Regīna Kromule, asistente, – sargs lasa skaļi, gandrīz pa balsieniem. – Laikam Lauras vietā?

– Acīmredzot.

– Kā Laurai nu klājas? Iet uz labo pusi?

– Nezinu. Mēs nebijām pazīstamas.

Viņš sakniebj lūpas. Šo vaibstu drīkstu tulkot gan kā atzinību par neielaišanos sarunā, gan neticību dzirdētajam

apgalvojumam. Bet es patiešām zinu vien to, ka manai priekštecei pēkšņi bija nepieciešama nopietna un ilgstoša ārstēšanās. Liekas, saistībā ar nieru vai žultsakmeņiem. Toms sacīja, bet es neieklausījos. Biju pārāk satraukta.

– Visu labu! – sargs bilst jau gluži vienaldzīgi, atdo-dams caurlaidi.

Aiz vārtiem riet saule, un ārpus žoga es beidzot no nekurienes atgriezos reālajā īstenībā. Tajā ir augusta beigas. Vējš slinki kustina piebriedušās saulespuķu galvas ceļmalā. Vasarnīcu dārzos ķaukst suņi, un aiz pagrieziena pa ātrgaitas šoseju pievakares ritmā no Rīgas ārā drāžas mašīnas. Bet diena manā uztverē pazudusi. It kā pasaku pūķis būtu aprijis garo cēlienu no rīta līdz šim brīdim, kad izbraucu pa Malvīnes Jasinskas muižas vārtiem.

Tā viņa pati dēvē bijušo pionieru nometni, kuru iegādājusies un vērienīgi pārbūvējusi. Kāds lišķīgs skribents šo ārpilsētas īpašumu pasteidzās nokristīt par grāfienes Jasinskas medību pili. Viņa sugas brāļi, no plebejiem cēlušies un pielīst alkdami, pili nomainīja pret muižu, Jasinskai atstājot nepelnīto augstdzimtības titulu. Protams, Malvīne dāvanu neatraidīja un augstsirdīgi piecieš godāšanu par poļu grāfieni. Jo viņai sveši jebkuri sirdsapziņas pārmetumi, pievācot jel ko – mantu, nopelnus vai citai sievietei lemto mīlestību.

– Man vajadzēs izpētīt, kur Jasinska patiesībā ņēmusi līdzekļus muižas iegādei un lielajai biznesa aprītei? – es vaicāju Tomam. – Līdz šim viņai gan izdevies apgalvot, ka talantīgi groza sava bagātā vīra naudu.

– Šis virziens, Regīn, neatrodas mūsu dienesta interešu lauciņā, – viņš attrauca. – Tev nāksies rakt citā vietā un krietni dziļāk. Esi dzirdējusi par meitenēm, kuras aizvilina uz ārzemēm, solot zvaigžņotu nākotni, bet īstenībā nodod bordeļiem? Jā, žilbinošā Malvīne iemanījusi to nostrādāt ļoti smalki, caur savu izdaudzināto estrādes deju studiju.

– Tad kāpēc viņa nesēž aiz restēm?

– Lai ietupinātu Jasinskas līmeņa noziedzniekus, vajadzīgi īpaši pierādījumi. Cerams, palīdzēsi tādus mums sagādāt. Nebaidies, es nesūtīšu tevi gulēt slēpnī krūmos un uz aukstas zemes, – Toms pajokoja. – Tikai vēro. Jo svarīgs katrs sīkums: viņas paradumi, telpu plāni, apsardzes modrība, viesi, sarunas...

Gandrīz izkļiedzu, ka gluži sveša viņa man nav, kaut viena otrai priekšā stādītas neesam. Tāpat Toms zina galveno – abas mīlējām vienu vīrieti. Taču šis apstāklis diezin vai palielinās manas izredzes iegūt Jasinskas asistentes vietu, ja vien Malvīne jau nav Arti aizmirsusi, kā mēdz notikt ar piezemētas mirkļa iegribas apmierināšanai piesavinātu lietu. Par mīlestību es to saucu tikai tādēļ, lai neaptraipītu Arta piemiņu.

Šorīt, skujot paduses un meklējot kaut cik pieklājīgu veļas kārtu, es gatavojos tikties aci pret aci ar Malvīni Jasinsku tādā piepaceltā nolemtībā, kura, iespējams, pavada uz nāvi notiesātos. Pat nepiepūlēju fantāziju, lai iztēlotos mūsu sarunu. Kāda starpība? Jo mani taču pazemos jebkura notikumu ievirze un pats šīs sievietes tuvums.

Ar šo pārlicību atvēru Jasinskas galvenā biroja durvis pašā Rīgas centrā, un tad mani sagrieza kāds mistisks virpulis, kurš aprija laiku. Ar ko īsti aizpildījās garās stundas pēc tam, kad, ceļgaliem ļimstot, noslīgu maigi izpolsterētā klubkrēslā un viņa ielēja mums abām kafiju?...

Līdz šim esmu nicīgi apsmaidījusi pastāstus par nobūrumu. Nu, šķiet, tas piedzīvots. Muļķības, protams. Laika zuduma iemesls slēpjas briesmīgajā saspringumā: fiziski un garīgi kamolā savilkusies, es taču gaidīju tikai vienu zīmi – apstiprinājumu tam, ka Malvīne Jasinska mani pazinusi. Bet mājiena nebija, un tad jutekļi laikam ieslēdzās aizsargājošā nemaņas režīmā. Kaut ko jau es atceros. Pie-mēram, jautājumu:

– Jūs jau rīt varētu stāties darbā?

Arī uzaicinājums iepazīties ar muižu, kur nāksies strādāt, atmiņā saglabājies. Tomēr tur velti meklēt detaļas par braucienu no pilsētas. Itin kā es kopā ar savu apbružāto Clio būtu telepātiski nosūtīta veselus divdesmit kilometrus aiz Rīgas. Tāpēc labi pazīstamo ceļu tagad vēroju ziņkāri un bažīgi. Itin kā asfaltētā seguma pelēkais vaigs glabātu apstiprinājumu: Jasinskai patiešām nav nojausmas, kas īstenībā ir viņas jaunā asistente Regīna Kromule. Neticami. Droši vien Malvīne par to informēta, bet nepiešķir šim pagātnes vaibstam nozīmi.

Jo Artis taču ir pagalam.

Septīto gadu es dzīvoju pasaulē bez Arta. Dzīvs palicis vienīgi viņa brīdinājums:

– Regīn, esi uzmanīga. Labāk būs, ja tu Malvīnei acīs nerādīsies.

– Kāpēc?

– Viņa spējīga uz visu, kad ir kaut ko iekārojusi. Vai saproti?...

– Tu vēlies mani pasargāt?

– Nuja.

Aizvedīšu sestdien kā parasti Artim uz kapiem puķes un atzišos – esmu viņa aizliegumu pārkāpusi un nostājusies ar Jasinsku uz kara takas. Diemžēl nav neviena, kas mani tagad sargātu. Dīvainā kārtā es par to nesatraucos. Patlaban mēle burtiski niez izstāstīt satriecošo jaunumu Silvijai. Bet Toma stingrais brīdinājums ar šo darbavietu, ja mani pieņems, skaļi neplātīties ir bijis pietiekami iedarbīgs, un es pat bez piebremzēšanas braucu garām telefona automātu būdiņām.

Mājās mani šis kārdinājums ietekmēs mazāk. Jo tur nav telefona. Bet mazo mobilo sakaru aparātu, ko man šodien piešķīra *Jasinskas namā*, es izmantošu tikai lietišķām dieņesta sarunām.

Nav prāta darbs patlaban izaicināt likteni, kurš beidzot atcerējies, ka būtu jāiedala man kāds kriksis veiksmes.

2002. gada... augusts;
joprojām otrdienā (gandrīz pusnakts)

Silvija, mana vienīgā un ilggadējā draudzene kopš mākslas koledžas laika, tik trāpīgi izteicās par Norietņu ielu, ka neko pielikt vai atņemt:

– Esmu gatava saderēt, Regīn: tas, kurš dabā zīmēja šo ielu, gluži skaidrā prātā tobrīd nav bijis.

Tiešām, grumbuļaino brauktuvi kilometra garumā izrobo vairākas iežmaugas un mazi līkumiņi, kas atgādina piedzērušā grīļīgo soli. Mēģinājumi ielu kaut cik iztaisnot vēlāk, mājas būvējot, nav vainagojušies panākumiem. Dažas ēkas stāv, vēderus izgāzušas virs ietves, citas tramīgi parāvušās nost. Visus namus un būdiņas vieno noplukušas fasādes, samelnējuši logu rāmji, šķirbainas durvis un rūsas izēstas notekcaurules. Bet dažāda lieluma šķūniši pagalmos Norietņu ielai piešķir savdabīgu autonomiju un pat neatkarību, jo šejieniešus neskar Rīgai raksturīgie apkures uztraukumi. Mūsu ielā ziemas temperatūru nosaka tas, cik tev pašam ir vai nav malkas.

Silvija uz Rīgu atbrauca pirmā. Pareizāk sakot, uzdrošinājās salauzt mūsu iekšējās neapmierinātības ledu, kas draudēja pārtapt ierastības cietoksnī. Par viņas uzdrīkstēšanos es uzzināju no mācību pārzīnes. Svētā Marija, skolotāju istabā pie stundu saraksta stāvēdama, sacīja:

– Šodien jums, Kromule, astotajā klasē būs vēsture.

Pret mani pagrieztā mugura gaidīja vismaz jautājumu vai izbrīnu. Bet es šo prieku viņai liedzu, īsi piekīrot:

– Labi.

Tad Svētā atskatījās un, smailā deguna galam strauji piesarkstot, bilda:

– Mācību gada vidus tomēr! Varēja vismaz savlaicīgi brīdināt. Bērni taču nav vainīgi, ja dažām personām mūsu Domopolē pietrūkst izklaidēšanās vietu. Ceru jūs, Kromule, nosodāt Rubānes rīcību.

Gluži otrādi: apsveicu! – gribējās skaļi gaviļēt, – un esmu gatava viņas piemēram sekot.

– Otrā stunda man brīva. Apskatīšos, ciktāl viņi vēsturē tikuši, – sacīju, ar pūlēm savaldot palajošo liksmi.

Es neapvainojos, ka Silvija aizbraukusi tik pēkšņi, jo vienīgi šādā veidā tas arī bija iespējams. Bez maz divus gadus mēs kalām plānus, meklējot ceļus un veidus, kā mainīt dzīvi. Taču pirms izlēmīgā soļa mūždien parādījās kāds apstāklis, kurš traucēja rīkoties, un viss turpinājās pa vecam.

Sapratu, ka uz pēkšņo apņēmību Silviju pamudināja pirms nedēļas notikušais mūsu kursa salidojums. Protams, mēs abas nebijām vienīgās, kam darbs tikai attāli saistīts ar iegūto izglītību. Tomēr... Jā, tieši mums divām acīmredzami trūka perspektīvas. Un, lai gan salidojuma aktīvistu pašdarinātajā anketā uz jautājumu *Kā iztēlojaties sevi pēc pieciem gadiem?* tika prasīts atbildēt ar humoru, es vēlējos, kaut nebūtu atbraukusi uz šo pasākumu. Zināms, arī Silvija jutās tāpat.

Viņa atrakstīja man pēc mēneša. Darbu Rīgā sameklēt neesot problēmu. Istabu noīrējusi pie attālas radnieces. Un ne pušplēsta vārda par to, ka dzīvosim kopā, – tas ietilpa visos mūsu iepriekšējos plānos. Gan kā izdevumu samazināšanas veids, gan savstarpējs atbalsts jaunajos apstākļos, kur mūs negaida ar medusmaizi. Tik naivas mēs vairs nebijām. Turpmākajās vēstulēs Silvija netieši centās paskaidrot, kāpēc pārkāpusi norunu. Redzēju sīkus melus, slikti nomaskētas viltības – visu, ko draudzenes raksturā pazinu un piedevu. Turklāt šajā gadījumā viņa mēģināja izpirkt vainu, ar sludinājumu avīzes palīdzību meklējot Rīgā man piemērotu mītni.

Tāpēc, godīgi sagaidījusi mācību gada pēdējo zvanu dzimtās Domopoles vidusskolā, es devos pretī jaunajai dzīvei jau ar deviņām konkrētām adresēm somiņā. Lai gan uzskatīju sevi par pietiekami rūdītu uz vilšanās ceļa, izrādījās – nebiju gatava tam, ka pajumtes var izrādīties tik

nepiemērotas. Ja īres noteikumi apmierināja, tad saimnieki vai kaimiņi bija nepatīkami. Un otrādi.

Lielo kapu rajonā nonācu pievakarē. Tā bija dīvaina vieta. Gluži no citas pasaules un tomēr Rīgā. Saule slīpi laužās cauri lielo koku kuplajai lapotnei. Aiz daudzstāvu namu rindas pieklusināti rūca, dimdēja un džerkstēja pilsētas galvenā maģistrāle. Norietņu ielas pagalmos uz striķiem žuva veļa gluži kā mūsu Domopolē. Pavirši bruģētās brauktuves vidū kasījās suns. Manā adrešu sarakstā atzīmētais nams citu starpā izskatījās gluži lepns: triju stāvu un no sarkanām ķieģeļiem, ko laika zobš pamatīgāk apgrauzis tikai mājas stūros. Gaitenī turējās atejas smaka, un otrā stāva kāpņu laukumā aizņēma trīs apjomīgi skapji ar piekaramajām atslēgām priekšā. Mans pret zvana pogu celtais pirksts krietnu brīdī palika gaisā mērķēts, un uz priekšu to pabīdīja tikai domās vairākreiz sev izteiktā atgādne:

– Šī ir pēdējā adrese, pēdējā no tām deviņām...

Tā es nokļuvu pie babuļkas. Viņa sēdēja gultā ar aizkaru norobežotā nišā palielās virtuves galā, dzeltenīgi caurspīdīgajos pirkstos virpinot brūnas lūgšanu krelles. Vecīņas bezzobainā mute kustējās, piepildot telpu ar vēja ieskātu sausu smilgu švīkstiem līdzīgu skaņu.

– Babuļka drīz samainīs simtnieku, bet veselībai, redz, nav ne vainas, – sacīja dzīvokļa saimnieces mazmeita Ļoļa. Viņa mitinājās divas mājas tālāk un bija precējusies ar taksošometra šoferi. – Tikai dzirde pavisam nodilusi. Tāpēc arī nolēmām izīrēt istabu kārtīgam cilvēkam. Babuļkai pilnīgi pietiek ar šo gultu.

Acīmredzot izskatījās kārtīgākā no visiem, kuri pirms manis te pieteikušies. Tāpēc Ļoļa pasteidzās nomierināt:

– Mēs paši viņu apkopjam. Ja nu vienīgi... ja kaut kas... Tad padosiet ziņu.

Kaut kas notika, man klāt neesot. Pa to laiku, kamēr biju Lietuvā. Kad atgriezās, babuļkas gultas vietā stāvēja greiza bufete.

– Ja nepatīk, kurini malkā, – Ļoļa sacīja. – Bet pavisam pliks tas kakts izskatījās gaužām neglīti.

Lai gan manu prātu tobrīd nodarbināja pavisam citas domas, secināju, ka pārējām nelaimēm piepulcējušies vajadzība steidzīgi meklēt dzīvokli. Ja saimniece mirusi, man nav nekādu tiesību šeit palikt.

– Par to, Reginka, nesatraucies, – Ļoļa sacīja ar dīvainu smieklīgu un, lūkodamās pāri manai galvai, virpināja uguņīgā melnumā nokrāsotās matu zirgastes spuraino galu. – Vienīgi nebūtu vēlams kuram katram stāstīt, ka babuļka pametusi šo grēcīgo pasauli. Poņatno? Ar tuvākajiem kaimiņiem esmu vienojusies, tā kā...

– Labi.

– Īri tu allaž esi maksājusi man, un kāda tev daļa par citām lietām, vai ne? – viņa turpināja, it kā taisnodamās. – Dzīve nav rožu dārzs. Laiki mainās, bet cilvēkiem vajadzības paliek, turklāt uzrodas jaunas .

– Taisnība.

Piekrītot es cerēju ātrāk tikt no viņas vaļā. Bet nebija lemts.

– Tu izskaties... Nudien, Reginka, ar tevi notikušas izmaiņas. Drusku pabāla, bet citādi ne vainas. – Ļoļas acis pētīja mani labvēlīgā ziņkārē, pirms nobērt nākamo jautājumu riekšavu. – Saki, vai ārzemēs strādāt ir grūti? Tu biji kopā ar savu veci, jā? Labi nopelnījāt un tagad pie altāra, ko?

– Viņš aizgāja bojā. Atvaino, negribu par to runāt. Vispār negribu.

– Japonskij bog! – Ļoļa izdvesa, aizsedzot muti ar plaukstu. – Nu, piedod, nezināju. Kas tā ir par ligu, ka jauni vīrieši mirst bariem? Arī vienai manai paziņai nupat. Taisījās precēties, bērniņš piedzima lai un pēkšņi puisis... Pa-galam! Šī tagad viena ar mazo bez iztikas līdzekļiem. Stādies priekšā? Gandrīz pašai uz ielas jāiet vai sīkais patversmē jāatdod.

Viņa nekad nebija redzējusi manu māsu. Taču Ļoļas valodā es pēkšņi saklausīju nesenos Viktorijas argumentus: vai apzinies, Regīn, ko nozīmē vienai audzināt bērnu? Kur tu, bez darba palikusi, ņemsi naudu? Uz ielas pelnīsies varbūt?

– Laikam gribi atpūsties no ceļa, – Ļoļa beidzot apžēlojās. – Uz redzīti!

Bija arī vispēdējais laiks. Jo piebriedušās krūtis kniesa jau gluži neizturami un prasīja kaut īslaicīgu atvieglojumu ar ledusaukstu kompresi. Šķiet, visu manu ķermeni pildīja piens, un pat nejaušs uzspiediens atslēgas kaula apvidū tūlīt atsaucās ar karstu iešļāci krūštura īpašajos spilventiņos. Bet tie jau bija valgmies pārpilni. Ja Ļoļa skatījusies vērīgāk, viņai nenāktos ilgi minēt, ko nozīmē tumšie plankumi uz manas blūzes.

Komunālo pakalpojumu rēķini, ko dzīvoklim turpina piesūtīt namu pārvalde, joprojām adresēti babuļkai. Bet es īpaši nelauzu galvu par to, kādā veidā Ļoļa jau sešus gadus saglabā aizsaulē nokļuvušās vecenītes mistisko dzīvīgumu. Šerminošu noslēpumu tur nav. Iespējams, mazs ikmēneša pienesums naudā vai sīki pakalpojumi kādam mirušo dvēseļu reģistrētājam, lai sataupītu šo pieticīgo mitekli meitai. Ļoļa pati izgājusi cauri ellei, ar vīramāti kopā dzīvojot, un savai atvasei tādu likteni nenovēl.

Skuķim šovasar palika desmit. Pēc maniem rēķiniem, ja nekas cits nenotiks, varu tēlot babuļku vismaz tik ilgi, kamēr knapi saredzami Ļoļas meitas krūšu cinīši pārvērtīsies kuplākā izaicinājumā un kāds vīrietis to pieņems. Tad pa viņai vien zināmiem ceļiem Ļoļai varbūt izdosies likumīgi iegūt istabu, virtuvi un sauso tualeti trepēs, un vecās saimnieces vārdu beidzot izsvītros no dzīvo sarakstiem.

Pagaidām babuļkas dvēselei laikam vēl nav īsta miera: nereti mani uzmodina švīksti, kas līdzinās viņas skaitītajām lūgšanām. Uztveru šīs skaņas pavisam mierīgi. Nekad nesmu baidījusies no mirušajiem. Manuprāt, viņu iespējas

kārtot pēcnāves rēķinus ir pārāk necīgas. Dzīvie ir daudz briesmīgāki.

Gluži nemanot esmu kļuvusi piederīga Norietņu ielai un tās ļaudīm. Zinu, ka aiz apavu labotavas noputējušā loga, lāpīdams sašķiebtu zābaku, kurpnieks Ješka pazīstamam klientam ar jaunām detaļām piepušķo daudzreiz dzirdēto stāstu par saviem fabrikā *Zelta tupelīte* pavadītajiem gadiem. Jo tālāk tie atvirzās, jo skaistāki top. Un nav svarīgi, ka Ješkam *tupelītē* iedeva vilka pasi vēl pirms tam, kad uzņēmums bankrotēja. Tas neatņem viņam tiesības mīcīt pazolējamās kurpes un sunīt ražotājus, kuriem šodien nav nojēgas par apavu taisīšanu. Vaļas brīžos, – un to ir atliku likām, – Ješka šķirsta bezmaksas reklāmas katalogus un, mīklaini smaidot, dažiem preču paraugiem pievelk ķeksīti. Tas varētu nozīmēt, ka viņš iegādāsies šīs mantas. Kad reiz tiks pie naudas. Lielas, protams.

Bet Ješka nav vienīgais, kurš te pārtiek no atmiņām un sapņiem. Bijušais autoatslēdznieks Igors ir gandrīz precīzs kurpnieka likteņa atspulgs. Laikam tāpēc pret apavu lāpītāju izturas atklāti nicinoši. Dažreiz starp viņiem notiek skaļāka vārdu pārmaiņa, ko kāri noklausās tuvējās mājas: ar čīkstiem atveras sašķiebtu logu rāmji, un ārā izkaras gan sirmas pinkas, gan bērnišķīgas peļastes, baudot Norietņu ielai vienīgo pieejamo publisko izklaidi.

Salīdzinot ar kautiņiem bijušajā austuves kopmītnē pašā tālākajā ielas galā, šī izrāde ir samērā pliekana. Vīri pat nesaķeras krūtīs. Igors iztālēm nosauc Ješku par hujeplotu, kurpnieks atbild ar latvisko mūdzi, un viņi abi reizē atkāpjas. Bet skatītāji, šķiet, ir Igora pusē, jo atceras laiku, kad pēc viņa labvēlības tīkojošie žiguļu un moskviču īpašnieki bija laimīgi atvest un nodot tieši sievai rokās auto meistarū, kurš saguris, pildot pienākumu. Iemesls, protams, bija cits. Igors to nenoliedz arī tagad, palicis bez darba. Taču viņā mājā dzelžaina pārliecība, ka toreiz viss notika pareizi.

– Dzērām. Kā gan citādi? – Igors vēl nesen sacīja, ar drebošām rokām nomainīdams Clio priekšējā lukturī izdegušo lampiņu. – Bet tu pasaki, vai tāpēc darbs stāvēja? Nē! Pie Igora – pie manis, pie manis! – brauca no leišu Šauļiem un igauņu Otepes, jo es ar ausi regulēju motorus, un tie gāja kā pulkstentiņi: tak, tak, tak. Tagad saslēdz vadus pie pults, nolasa datčikus... Un kas?! Domā, liela jēga? Saspraust vadus prot katrs mudaks.

Es nojautu, kāpēc viņš mūždien klimst pa Norietņu ielu, rokas kabatās sabāzis un pret vakarpusi jau manāmi grīļodamies. Viņš cerēja, ka notiks brīnums un reiz kādā brauktuves asajā bedrē atdursies un paliks lepns auto, tad Igors it kā nejauši un garlaikodamies pienāks klāt un... Tālāk acīmredzot viss izvērtās pārāk skaisti, lai to apcerētu skaļi.

Saņēmis par luktura atdzīvināšanu nopelnītos piecdesmit santīmus, Igors pasvārstīja monētu sauējā un atļāvās vaļsirdību:

– Zini, pērn, kad sieva pacēla cepuri... Nu, Ļoļa saka – klau, izmēģini laimi pie manas ģrnieces, viņai arī diezko neiet. Bet es nav tāds, kurš grib citam kuprī uzsēst, o, nē! Tu atvaino par atklātu valodu, ja gadījumā...

Igors acīmredzot bažījās, ka viņa sakarā Ļoļa man jau devusi kādas garantijas, bet es savukārt velti izgaidījos tās piepildāmie un tagad varbūt dusmojos. Tāpēc viņš gribēja pilnīgu skaidrību šajā jautājumā. Igoram pilnīgi pietika ar vienu ienaidnieku mūsu ielā.

– Neņem galvā, – teicu. – Es nepiedalos Ļoļas projektos.

– Ar tādām riepām tu vairs tālu netiksi. Vismaz priekšējās vajag jaunas.

Igors izlikās vērtējam Clio riteņus. Bet es redzēju, cik sāpīgi viņu ievainojusi mana atbilde, kas apstiprināja noraidījumu.

Protams, mēs absolūti nebijām vajadzīgi viens otram. Taču tas nav skaļi jāsaka, jo pieaug niecības sajūta, ar kuru apzīmogoti nelaimes putni. *Viņai arī diezko neiet...* Ja reiz

to atļāvās sacīt Ļoļa, ar mani patiesi bija slikti. Kaut arī es īri maksāju bez lielām nobīdēm, Ļoļa redzēja manu irstošo iekšējo saturu.

Bet nu viss ir mainījies. Tagad esmu zirgā un kādu laiciņu vēl būšu. Jo dzīvei radies mērķis.

Atgriezusies no muižas, iebraucu pagalmā un rūpīgi iegrozīju mašīnu pierastajā spraugā līdzās Katrīnas Gorkinas šķūnītim. Vakaros viņa izved no dzīvokļa savu lielo kuci un piesien sargāt malkas krātuvi. Reizē drošību iegūst arī mans Clio. Pirms nedēļas Gorkina lika saprast, ka, pieaugot vispārējai dzīves dārdzībai, viņa vaukšķošās apsardzes cenu dubultos. Nudien, smieklīga summa, iedomājot manas algas ciparu šodien noslēgtajā darba līgumā...

Pirms parakstīšanas, iespējams, vajadzēja vēl pakaulēties ar Jasinsku. Tā rīkojoties ikviens, kuram pietiekami augsts pašcieņas sliekšnis. Bet savējo apskatīt es vairo. Vismaz pagaidām. Kaut arī labi zinu, ko ieraudzīšu.

Aizmigu, kā atvarā iekrītot, un tikpat spēji pamodos, sirdij neprātīgi sitoties, lai gan sapnis bijis pierasts: viena no zemapziņā snaudošo alku izpausmēm – atrasties līdzās Montai. Šajā sapnī viņa skrēja pa pļavu, no baltā āboliņa sapītu vainagu galvā, spilgti sarkanās sandalēs, tievās roķeles izpletusi, tumšbrūno matu vijīgajām šķipsnām plīvojot, un aicināja: – Reginīt, nāc! Un es kārtējo reizi sapnī priecājos, ka Monta uzrunā mani vārdā, nevis par tanti. To izturēt būtu vēl daudz, daudz grūtāk.

Monta... Jā, man bija prātā, ka varbūt pakļauju briesmām šo bērnu, aizejot darbā pie Malvīnes Jasinskas. Bet tad es sevi pārliecināju, ka Monta atrodas tik absolūtā drošībā, cik liels ir viņas ierašanās noslēpums manas māsas ģimenē, kur to sargā aiz ļoti prasmīgi izplānotas un stipri būvētas kolektīvas modrības vairoga. Tomēr nupat nosapņotajā pavīdēja kaut kas satraucošs.

Mierinājumu meklējot, iededzu sveci un no babuļkas laikiem palikušās kumodes atvilknē izraku ikonu, kuru Ļoļa

atraidījusi kā bezvērtīgu. Uz parasta dēļa gabala zīmētu un tik samelnējušu, ka vairs neatšķirt – tur attēlots vīriešu vai sieviešu kārtas svētais. Sveces zemās liesmiņas plīvīgajā gaismā svētbildes augšējā daļā negaidot uzplaiksnija tāds kā viegli zeltītas atblāzmas pusloks, šķiet, nimba paliekas. Lūkojos tajā kā debesu sūtītā žēlastības zīmē un skaitīju pēc kārtas visas lūgšanas, kuras atceros kopš bērnības. Daudz tur nebija. Tomēr kļuva labāk.

Satraukums pamazām atkāpās, domas ieguva skaidrību, un, lūpām tēvreizi murminot, galvā sāka rosīties aplēses: ko gērbt mugurā, braucot rīt uz darbu? Šādas lietas kopā jaukt, protams, ir grēks. Tāpēc es atvainojos nimba fragmentam gluži sadzīviski:

– Piedod, ka tā sanāca.

2002. gada... augusts; trešdiena, rīts

Lai gan stunda vēl agra, Jasinskas muižā zem lielajiem kokiem jau stāv četras mašīnas. Mirdz hroms un nospodrinātie stikli. Divu Volvo, Saab un visjaunākā modeļa Opel sabiedrībā mans Clio atgādina biklu lauku zēnu, kurš nējauši iemaldījies starp augstmaņiem.

– Malvīnīte jau lielā gabalā, – saka Juzefa, halles spoģuļa priekšā sukādama ilgviļņu grīstītes. – Ilgāk par sešiem viņa nespēj palikt gultā. Saimniecība plešas un visur jāpaspēj.

– Kurš tad man ierādīs pienākumus? – jautāju. Vakar dienas necilvēcīgo saspringumu tagad nomainījis atslābums. Jau no paša rīta pēkšņi jutos sagurusi.

– Kas tur ko daudz rādīt. – Virēja meitenīgi iesmejas. – Nā'ču!

Augstpapēžu kurpes laikam nav viņas ikdienas apavi. Ar acīmredzamu piepūli Juzefa īsos solišos izklikstina cauri hallei un nogriežas pa labi. Tur sākas mājīģs gaitenītis. Juzefa atver pirmās durvis un teatrāli paklanās:

– Proše, paņi! Tavs kabinets, sirsniņ. Kopš vakardienas nekas te nav mainījies.

Viņas tuklie vaigi spīd veselīgā labsajūtā. Apaļās, līdz pleciem kailās rokas vedina atcerēties svaigi izrūgušu un atspērīgu kārdinošām smalkmaizītēm paredzētu mīklu. Virēja patlaban ir īsts vēlīguma iemiesojums. Laikam patiešām būšu iekarojusi Juzefas simpātijas, šī mērķa labad ne-ziedodama ne kriksi pūļu.

– Lūk, no tā zvēra man gan ir bail. – Viņa pamāj uz datora pusi un salīgi nodrebinās. – Lauriņa dažkārt aiziedama piemirsa izslēgt, un tad ekrāns tumsā tik spocīgi žibinājās, ka šermuļi pār kauliem. Malvīne sirdās: kauns, Juzefka, tev sen bija laiks apgūt mūsdienu tehniku. Bet ko es iesākšu ķēķī ar tādu pričendāli, saki vienam cilvēkam?

– Virtuvē tāpat jau izmanto datorus. Dzīve grozās un...

– Un es nožēlošu, ka nemāku spaidīt tās podziņas, vai ne! – Apaļais smakrs dreb, virējai ironiski spurdzot. – Nespēju iedomāties, kam gan vajadzētu notikt, lai es atvadītos no ierastajiem grāpīšiem.

Jūs abas to nespējat, – ceru, ļaunā prieka zibsni manās acīs viņa nebūs pamanījusi. Bet tieši tas vairo manas iespējas izpildīt šeit savu misiju.

– Tev nav jāsēž pie galda kā piesietai, – Juzefa saka gādīgi. – Lauriņa ik pa brīdim izgāja dārzā ieelpot svaigu gaisu, un tas ir pareizi.

Malvīnīte. Lauriņa. Būšu Regīnīte? Kas zina, latgaliskā patriotisma uzplūdā viņai ienāks prātā saukt mani par Reņecku. Nu lai. Tas nav ļaunākais, kam šajos apstākļos jāgata-vojas.

Vakar biju pārāk satraukta, lai lietišķi aplūkotu savu darba telpu. Bez datora te vēl ir biroja skapis, divi krēsli, rakstāmgalds un mazs dīvāniņš. Pietiek uzvest aci, lai secinātu, ka visas mēbeles nākušas no Jasinskas veikaliem. Tiem apkārt grozoties, esmu labi iepazinusi sortimentu. Zvilnis ar stilīgo atzveltni tirgotavā maksā gandrīz četršimt

latu. Pat savā ārpilsētas birojā Malvīne neskopojas, jo arī skapis ņemts no pēdējās kolekcijas.

– Smuks kambarītis, vai ne? – Juzefa ar priekšauta stūri pārbrauc iesārtā galda matētajam stūrim.

– Aizkari par smagiem.

– Jā–a? – Smaids izgaist. Virēja atkāpjas divus soļus un, galvu piešķiebusi, pārbauda manu vērtējumu. – Bet nudie', Regīn... Dieva vārds, taisnība! Tev gan ir ace.

– Kā nekā trīs gadus to mācījos.

– Ak, jā. Malvīne taču man teica. – Juzefas platā seja atkal izskatās kā draudzīgs pilnmēness pie tīrām vasaras debesīm. – Es tikai aizmirsu, kāds tev pēc papīra arods.

– Telpu dizainere.

– Va' tu vējš, cik smalki! – Viņa klusītēm iesvilpjas. Tad, izdzirdējusi kādu zīmīgu troksni ārā, strauji metas projām, apsolot: – Drīz atgriezīšos. Jāpasniedz kungiem kafija. Re, ku' šie jau nāk.

Paskatos pa logu. No garlaicīgam pelēku paneļu krāvu-
mam līdzīgās trīsstāvu ēkas, kur iekārtota Jasinskas studija jeb izslavētā sporta nodarbību zāle un peldbaseins, pāri pagalam sarunādamies šurp nāk četri vīrieši. Pašpārlicinātā gaita, rūpīgi nevērīgie kaklasaišu mezgli un prasme valkāt dārgus uzvalkus apzīmogo viņu piederību tiem, kuri māk apseglot varas un veiksmes zirgus.

Kad nokludz ārdurvis un nācēju soļi apklust, man neviļus jādomā, kur četrrotne palika. Patiešām virtuvē?

Zinu, ka Jasinskai pieder liels, grezns mitekļis Rīgas centrā. Muižas dzīvojamā nama otrais stāvs ir viņas ārpilsētas mītne, kur grāfiene pavada daudz laika. Pirmajā stāvā atrodas Juzefas kambaris, dažas istabiņas viesiem un gluži mājiņa apspriežu telpa – aiz manējās. Garām neviens nav gājis. Tātad... Kā tulkot šo vērojumu: tas, ka augstākās sabiedrības krējumu pēc rīta peldes aicina ieturēties Jasinskas ķēķī, liecina tikai par Malvīnes nevērību pret etiķeti vai arī viņa tādā veidā stiprina savu visatļautību jebkurā lietā? Bet

varbūt tie ir mājas draugi, muižai īpaši pietuvinātie ļaudis, par kuriem runāja Toms. Jāmēģina vēlāk no virējas izdibināt šo vīriešu amatus un vārdus. Sejas nepazīnu, jo mūsu gaitas līdz šim ritējušas dažādos lokos, kas savstarpēji nekruņstojas.

– Sāksim! – skaļi sevi aicinu, apsēžoties krēslā. Tiešām, reklāma nemelo. Jasinska tirgo izcili ērtas biroja mēbeles: elkoņu balsti it kā uzķer rokas, paužot gatavību gan atpūtināt tās, gan atbrīvot nākamajai kustībai. Mugura pārbauda atzveltni un ļaujas labsajūtai, kādu mans ķermenis sen nav baudījis.

Uz galda ir tikai plāni gaišbrūnas ādas vāki. Kad atveru, mani uzrunā lieli, diezgan nevīžīgi uzšņāpti burti:

“ Labrīt, Regīn!

Šajā postenī novēlu Tev dvēseles līdzsvaru un pietiekami daudz iekšējās stingrības, atraidot Juzefas pārpasaulīgo aizgādību. Man vajadzēja steidzīgi izbraukt. Tāpēc uz visiem jautājumiem, kuri Tev radīsies, atbildēšu nākamnedēļ.

Klāt pievienotajā aploksnē atradīsi avansu, jo pati labi atceros, cik lēniem soļiem nāca pirmās algas diena...

M. J.

P. S. Ja kāds interesēsies par estrādes deju grupu, lai zvana Dinai uz Rīgas biroju. Atā! “

Man mēle balta, sacītu Silvija. Ak... Nudien, bez komentāriem. Esmu gatava samierināties ar Juzefas mazliet uz mācīgo draudzīgumu, ja vien nepamanīšu no šā maisa lienam ārā slēptas viltības adatu. Bet Malvīnes Jasinskas labvēlība man nav vajadzīga. Un nekad nebūs.

Iezvanās tālrunis.

– Malvīnes Jasinskas studija, – atsaucos, kā mācīts. Manuprāt, gana moži un labvēlīgi. – Lūdzu, runājiet.

Klausule saraustīti elpo. Tad saņem dūšu un ne gluži bez satraukuma, tomēr pietiekami tekoši pauž:

– Avīzē bija sludinājums, ka Jasinskas kundze komplektē apmācībai estrādes dejojāņu grupu. Vai vēl var pieteikties?

– Jums jāzvana uz citu tālruni. Pierakstiet, lūdzu: septiņi, nulle, deviņi...

Viņa murminādama atkārtoti.

Atsperoties no tā, ko pastāstīja Toms, man vajadzēja kliegt:

– Kur tu tagad grasies bāzt savu galviņu, muļķe nelaimīgā? Pārkrusties, skrien uz mājām un aizmirsti šo telefona numuru!

Bet jāizturas, it kā es nezinātu, kas tālāk notiek ar skuķiņiem, kuri izgājuši caur Malvīnes rokām. Varu iedomāties, cik grūti būs turpmāk, – kad šīs meitenes parādīsies muižā. Man nāksies sev uzlikt cietus savaldības apaušus, lai neatklātu viņām patiesos Jasinskas mērķus.

Gaiteni kladz durvis. Dzirdu virējas spalgos smieklus un zemu balsu dudinašanu. Redzu pirmītējos peldes baudītājus aizejam gar logu. Garākais vīrietis runā pa mobilo tālruni.

Juzefa atšvikstina labi ienēsātās čībās. Noliek man priekšā paplāti ar kafijas tasi un gabalu svaigas ābolmaizes. Atkrit zvilnī, izstiepj kājas un žēlojas:

– Zin', tie augstie kazu nagi man uzdzen sirdsklapi. Vien Malvīnes dēļ ciešos, zobus sakodusi.

– Saimniece nezina, ka tev grūti ar tām klikatām?

– A! – Virēja līksmi iesmejas. – Malvīnei pastāv viena programma: mēs ar tevi, Juzefka, pat miegā nedrīkstam atsprindzināt rumpi!

– Kā to saprast?

– Šitā! – Juzefa pasviež augšā cieši saspiestu dūrīti. Pret masīvo augumu tā izskatās pārsteidzoši maza. – Jāturas stingri. Visādā ziņā.

– Tu jau sen strādā pie Jasinskas?

Cerams, tas izklausās pēc parastas ziņkāres, kaut arī muižā man katrs sākums liekas zīmīgs un piepildīts ar slēptu jēgu.

– Paga, astoņi... – Virēja piever acis un kustina lūpas. – Nē – ka tevi vētra! – būs visi deviņi gadi. Mūždien putrojos, ja vaicā.

– Žurnālisti?

– Kā tad! – Juzefa garšīgi smejas. – Dodu intervijas trīsreiz dienā, ahā. Tā suga, paldies Dievam, – viņa aši pārmet krustu, – ķēķim griež riņķi. Mana valstība domāta vienkāršākiem ļautiņiem.

– Šī rīta brokastotāji pēc tādiem neizskatījās.

– Nuja, – virēja piekrīt. – Baņķieri! Nenāc par tuvu. Tagad... Bet ar to garo, ar Pauli, es gāju vienā klasē. Pēc tam viņš izstudēja par zootehniķi un mīcījās pa sūdiem kolhoza kūtīs. Bet, re, kad dzīve apmeta kūleni, Paulis iemanījās nokrist uz kājām. Varbūt kāds piepalīdzēja, man vienalga. Un nav tak grūti savu reizi no rītiem izcept svaigu plātsmaizi labam cilvēkam. Oi, kā viņam garšo... Viens pats ielocīja māgā tik, cik trīs pārējie. Kāpēc tu neēd? – Viņa pabīda tuvāk atnesto cienastu.

Jaunā darba pirmo dienu biju iztēlojusies pavisam citādu un pati sevi muižā arī. Taču ābolu rausis izsmaržo neatvairāmu kārdinājumu. Jo sevišķi tāpēc, ka pēdējā mēneša pārtika man sastāvējusi lielākoties no vārītām sarkanajām bietēm un rupjmaizes.

– Nu, kā ir? – kad esmu norijusi pirmo kumosu, Juzefa vaicā bažīdamās. – Neatsit garšā ruma esenci? Tā kā par daudz piešāvās.

– Ne vainas.

Patiesībā cepums ir debešķīgs. Liekas, mūžā nav baudīta tik garšīga plātsmaize. Droši vien es pievērstos virējas meistarības slavinājumiem, ja smadzenēs modri netikšķējusi mana galvenā šeit pildāmā pienākuma apziņa. Nu tā, druscīņ apjukusi, smīnīga secina, ka pārāk ātri esmu sākusi Jasinskas namā ēst no rokas. Iebarota burtiskā nozīmē.

– Paldies, – saku, atdodama Juzefai tukšo šķīvi. – Jāķeras pie darbiem.

– Taisnība, – viņa nopūšas. – Ko rīta pusē atliksi, to pēcpusdienā nepadomāsi.

Pie durvīm Juzefa atskatās.

– Aizkars, Regīn, patiesi nav glīts. Tu Rīgā mācījies savu amatu?

– Nē, Domopolē. Latgalē ir tāds miestņiņš.

– Božeņki, cik maza mūsu zemīte! Kopš kura laika Domopolē tik smalka skološanās?

Kvēlā interese liecina, ka mans dzimtais apvidus Juzefai nav gluži svešs. Varbūt viņa Domopolē gājusi šuvēju arodskolā, kura nogrima tieši tajā laikā, kad gaisā virmojusī ideja par mākslas koledžas nepieciešamību valsts austrumu nomalē kļuva taustāma. Avīzēs to sauca – pārprofilēšana. Mana māte apgalvo, ka, iegūstot cita līmeņa mācību iestādi, mūsu pagasts kļuva civilizēti daudz pazīstamāks. Diezin vai. Par to arī liecina Jasinskas virējas brīnīšanās.

– Astoņdesmito gadu beigās Domopolē izveidoja mākslas koledžu.

– Tu padomā!

Viņas apaļā seja kā kinoekrāns atspoguļo ziņkāres un pienākuma ciņu. Šķiet, Juzefa gribētu daudz ko sacīt vai jautāt, bet kāds iekšējais uzraugs vēlmi nobremzē ar nepatīkamām atgādnēm. Tās ir tik spēcīgas, ka virēja aiziet, sausi pamājusī. Pametot man iespēju tulkot šo žestu kā atvadišanos, piekrišanu vai samierināšanos ar apstākļiem, ko radījis cilvēks, kuru nekad nepazīšu.

Ieslēgusi datoru, vispirms izpētu informatīvo bloku par uzņēmumu. Sausais teksts pieblīvēts ar gadskaitļiem, bilances cipariem un sadarbības partneru uzskaitījumu. Pārlasu šo bļurstiķi vienīgi tāpēc, lai secinātu, ka manas zināšanas ir krietni plašākas. Jo gandrīz septiņus gadus esmu tvērusi un likusi kopā ik rindiņu, ik pusvārdu sakarā ar Jasinskas namu, vispirms zīmējot un pēc tam nostiprinot priekšstata aprises.